בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום א', י' בטבת תשס"ז (31 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע טוב [ובע"ה בעקבותיו, גם שבוע שמח]!

שבוע ימים בלבד – ולפעמים אף פחות מזה, מפריד בין חג החנוכה - "הג האורים" – לבין האפלה והחושך של עשרה בטבת. צום היום מציין את תחילת המצור על ירושלים בזמן בית ראשון, כשנתיים וחצי לפני החורבן. היום נקבע גם ע"י הרבנות הראשית לישראל כיום הקדיש הכללי **לזכר חללי השואה במלה"ע ה-II**, **שלא נודע היום** בו הושמדו בתופת הנאצי. אנחנו רגילים שמאחרי החושך בוקע אור היום. שיעבוד מצרים קודם לגאולה. תענית אסתר קודמת לחג פורים. יום הזכרון קודם ליום העצמאות. וכן, 12 שנים נכלא יוסף בבור המאסר עד שיצא לאור העולם ולגדלותו. כך אנו רגילים. אלא שתולדות ישראל הן מסכת של ערבוב אור וחושך, חושך ואור, וכאשר אנחנו רואים את האירועים, נראים הם לעינינו – "זוהי דרך הטבע". אך חז"ל מלמדים אותנו שלא כן הדברים:
כפי שאנחנו אומרים ב**תפילת ערבית**: "ברוך אתה ה' ... אשר בִּדְבָרו מעריב ערבים, ... ובתבונה משנה עתים, ומחליף את הזמנים [ואנחנו חשבנו שזה תפקידו של משרד הפנים!] ... בורא יום ולילה, גולל אור מפני חושך וחושך מפני אור..." **חודש טבת** הוא חודש של עירבוביה – יותר חושך מאור, אבל שניהם פועלים על-פי הציווי העליון. לנו קשה לפעמים להבחין בין השניים – וגם אין אנו מבינים שחושך אינו "רק" העדר אור, אלא בריאה בפני עצמה: "...יוצר אור ובורא חושך..." [מברכות קריאת שמע של שחרית]. על רקע זה, הדברים הבאים:

"בגלל השואה, קמה מדינת ישראל לתחיה." האמנם?

= סיום תקופת מאסרו של יוסף וחלום פרעה הם לכאורה שני עניינים נפרדים אשר מלבד זה שאירעו באותו פרק זמן, אין שום קשר ביניהם. צריך להבין, אם כן, מדוע כורך הפסוק את שניהם יחד באומרו "ויהי מקץ שנתיים ימים [לתוספת על זמן מאסרו של יוסף] – ופרעה חולם." [בראשית מ"א 1]
מבאר בעל "**בית הלוי**" שבכל דבר בעולם יש סיבה ומסובב. כלומר, יש **הסיבה** הגורמת את הדבר, וקיימת **התוצאה** הנולדת מן הסיבה. בהבחנה המדוייקת מהי הסיבה ומה המסובב שוררת מבוכה רבה, ורבים הם הטועים. למשל, אם אדם השקיע כספו בעסק מסויים והרויח ע"י זה רווח גדול, אומר השכל האנושי, שההשקעה היתה הסיבה שממנה נהיה הרווח הגדול. לאמיתו של דבר, **זוהי טעות גדולה**. לא ההשקעה הביאה את הרווח, אלא מן **השמיים** נגזר עליו שירווויח. ואחרי שגזרו כך, **מן השמיים** סובבו את מהלך העניינים בעולם הזה שיבוא אדם זה וישקיע את כספו בעסק מוצלח. נמצא אם כן, **שהמציאות היא ההיפך ממה** שבני אדם רגילים לחשוב. לא העסק הוא **הסיבה** והרווח הוא **המסובב**, אלא הרווח שנקבע מן **השמיים** הוא הסיבה, והעסק הוא המסובב. כך הוא העניין גם אצל יוסף. המדרש [בראשית רבה פ"ט א'] אומר: 'קץ שָׂם לחושך' [איוב כ"ח 3] - זמן נתן ליוסף כמה שנים יעשה באפֵלה בבית האסורים; כיוון שהגיע הקץ, חלם פרעה חלום." כלומר, גם כאן יש מקום לשכל האנושי לטעות ולומר שחלום פרעה הוא הסיבה שסובבה את הוצאת יוסף מבית האסורים. **בא המדרש ומלמדנו** שהקב"ה הועיד מראש את חלום פרעה להיות האירוע שיגשים את יציאת יוסף מבית

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום א', י' בטבת תשס"ז (31 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הסוהר. על כן, **היה עיתוי החלום תלוי ועומד** עד שתגיע העת של 'קץ שם לחושך' – סוף ישיבת יוסף במאסר ומכיוון שהגיע היום הנכסף, **מיד** "ופרעה חולם." [מדרש לקח טוב]

והלא כן גם בעניין קום המדינה...?